

Комунальний заклад «Станція юних техніків» Кам'янської міської ради

Гомілко Ірина Сергіївна

Керівник гуртка «Кольорові фантазії»

Проспект Наддніпрянський 1-Г

e-mail: irinako681@gmail.com

+380679306809

**РОЛЬ МИСТЕЦТВА У ФОРМУВАННІ ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНИХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ**

Вступ

В сучасних умовах розвитку українського суспільства, спостерігаються зміни в навчально виховному процесі, які більше стали орієнтуватися на підвищення якості освіти, формування загальнонаціональних та людських цінностей, виховувати особистість з новим інноваційним типом мислення.

Модернізація всього навчально – виховного процесу, передбачає формування у дітей загальнокультурної компетенції. Українському народу випало нелегке випробування на рідній Батьківщині. І дуже важливим питанням постало виховування таких рис характеру маленьких громадян України, які б сприяли відродженню та відбудові могутньої, сильної, незалежної держави, щоб життя усіх українців стало кращим та щасливішим. Тільки людина, яка володіє загальнокультурною компетентністю, може відновлювати та розвивати культуру в різних соціальних сферах життя та досягнути високого рівня освідченості .

Аналіз останніх педагогічних досліджень та публікацій, свідчать про те, що проблемою загальнокультурних компетентностей займалися такі вчені як , О. Савченко, Н. Бібік, О. Крутенко, Т. Грушевицькая, Т. Нестеренко, В. Зарицька. Також багато питань як окремих компетентностей у школярів, так і загальнокультурних, висвітлено в працях видатного та талановитого педагога В. Сухомлинського.

Метою роботи є висвітлення результатів емпіричного дослідження орієнтованого на формування загальнокультурних компетентностей на заняттях з мистецтва.

Завданням роботи є визначити на основі аналізу педагогічних досліджень та публікацій поняття загальнокультурної компетентності особистості; представити методи формування загальнокультурних компетентностей вихованців на заняттях з мистецтва; висвітлити педагогічний досвід автора, щодо вирішення даної задачі.

Даний варіант творчого доробку може бути впроваджений у виховний процес формування загальнокультурних компетентностей, як вчителів так і керівників гуртків на заняттях з мистецтва.

Аналіз наукової літератури свідчить, що загальнокультурна компетентність – це здатність особистості використовувати вільний час для культурного та духовного збагачення шляхом формування принципів толерантності у взаємовідносинах, оволодіння національною та світовою культурною спадщиною, вивчати досягнення світової науки, знати рідну і вивчати іноземні мови.

Традиційні та інноваційні методи формування загальнокультурної компетентності на заняттях з мистецтва

Формування загальнокультурної компетентності на уроках мистецтва у дітей є дуже актуальною проблемою навчальних закладів різного рівня. Тому що вміння осмислити гармонійність навколишнього світу та передати його красу та довершеність, найліпшим чином можна засобами мистецтва. Мистецтво сприяє формуванню художньо-естетичного розвитку, цінносно – світоглядних орієнтацій, розвитку ключових предметних та міжпредметних компетентностей дитини, та стимулює потребу у творчому самовираженню та естетичному самовдосконаленню.

С. Мельник вважає, що загальнокультурна компетентність сприяє розвитку особистості і забезпечує комфортне її існування в суспільстві та в навчально-виховному середовищі[6].

Вона проявляється у таких якостях:

- здатність аналізувати, синтезувати, узагальнювати, логічно мислити, абстрагуватися;
- всебічна ерудиція, знання з різних галузей науки, обізнаність про навколишнє середовище;
- бути соціально адаптованим, володіти культурою спілкування

Сформована загальнокультурна компетентність особистості свідчить про те що дитина обізнана з моральними нормами та культурними цінностями, що забезпечує їй вміння співпрацювати, щирість, толерантність, уміння вирішувати різні життєві задачі, а також вміння спілкуватися та йти на компроміс. Це вміння набуває актуальності у наш нелегкий час, коли багато людей переміщуються і володіння етичною взаємодією є дуже важливою якістю.

Найголовнішою метою мистецької освіти – це всебічний розвиток дитини як в духовній так і в інтелектуальній сфері, розкриття творчого потенціалу, талантів та загальнокультурних компетентностей. Мистецтво допомагає вихованцям розвинути здатність творчо мислити, обирати нестандартні рішення та застосовувати придбані навички у різних життєвих ситуаціях.

Серед різних видів мистецтв, саме образотворче є найдоступнішим та емоційно-захоплюючою формою творчості. Малювання розвиває здібність дитини аналізувати, спостерігати, відтворювати красу та неповторність навколишнього світу. На заняттях діти проявляють сміливість, креативність, ініціативність, що надає їм впевненості у собі. Аналіз наукової літератури та публікацій показує, що всебічний розвиток гуртківців сприяє успіху у

навчанні, в оволодінні новими навичками, тобто активно формується духовна та культурна свідомість дитини.

Пленери на свіжому повітрі

Важливим складовим ефективного творчого процесу є психологічний клімат у колективі. Тому для створення теплої творчої атмосфери, розвинення вміння застосовувати набуті знання, вчитися розуміти та допомагати один одному в природних умовах на заняттях з образотворчого мистецтва, ми використовуємо пленери. Багато художників створюють свої шедеври на пленері.

Пленер в перекладі з французького означає «вільне повітря». Під впливом блакитного неба та сонячного світла, відображається барвисте багатство природи. Діти під впливом природної натури відпрацьовують різні техніки, замальовки аквареллю, рисунки архітектурних споруд, різноманітних пейзажів, а також окремих природних елементів: листя, квіти, гілочки. Світлоповітряна перспектива і природне освітлення ускладнює завдання для дітей, що вимагає від них розвитку зосередженості та дисципліни.

Малюючи на відкритому повітрі, майбутні художники вивчаючи об'єкти живої природи, збагачують свій багаж візуальних вражень. У них виникає бажання у неспішному милуванні природою. У живописі на пленері діти здобувають вміння сприймати відтінки в залежності від освітлення та просторового віддалення планів, вміння знаходити і акцентувати основні компоненти пейзажу, контролювати баланс композиції. Особливо цінний пленер в тому, що формує характер дитини в творчій праці, в подоланні труднощів, в напрузі моральних та фізичних сил.

Спілкування з природою є дуже важливим фактором у формуванні творчої, гармонійної особистості. Малюючи на природі, діти вчаться бачити звичні предмети іншими очима. В результаті впровадження пленерів з'являється натхнення, ініціативність, позитивне світосприйняття. Також додаткове перебування на свіжому повітрі, безумовно, корисно для дитячого організму. (Додаток 1).

Виставки сучасних митців

У формуванні загальнокультурної компетентності виставки відіграють роль носіїв історичної та культурної спадщини.

Відвідування виставок таких відомих діячів мистецтва, як М. Приймаченко, О. Вакуленко, О. Мась, Є. Гапчинська – класична форма навчально-виховної роботи, залучення гуртківців до дослідницької діяльності засобами різноманітних виставочних композицій з використанням інформаційних технологій, здатність до власних оцінок, вміння критично мислити, що має важливе значення в пізнанні навколишнього світу [4,5].

Користуючись засобами історичної спадщини, ми формуємо здатність цінувати важливіші досягнення національної та світової культури. Цікаві та пізнавальні екскурсії вихованців до «Музею історії міста», збагачують багаж знань про наше минуле про життя наших пращурів. А як говорить половиця «Хто знає минуле- той керує майбутнім», то можна впевнено сказати - ті знання, які отримують вихованці, дають можливість будувати своє майбутнє керуючись власним досвідом та творчими здібностями. Тільки таке покоління може сприяти відродженню нашої рідної матінки України.

Також для вивчення історичної спадщини на заняттях з образотворчого мистецтва ми використовуємо пізнавальні майстер класи. (Додаток 2).

Математика

Важливим компонентом загальнокультурної компетентності особистості є здатність до абстрагування, критичного та логічного мислення. Саме математика сприяє інтелектуальному розвитку, здатності аналізувати та вміння працювати з абстрактними об'єктами. Необхідною умовою успіху у навчанні є наявність позитивної мотивації, тоді засвоєння матеріалу буде супроводжуватися приємними емоціями і дадуть гарні результати. Залучення вихованців до оволодіння естетичного потенціалу такого шкільного предмета, як математика, можна за допомогою мистецтва. Підхід до математики через призму естетичного виховання допомагає розвиватися креативності особистості вихованця та прагнення до самовдосконалення. Закономірною структурою естетичного образу є пропорція і симетрія.

Дуже часто геометричні мотиви присутні на картинах відомих живописців, хоча художник частіше діє інтуїтивно, але досліджуючи мистецький витвір, його можна звести до спрощеної геометричної схеми. Частіше художники створюють свої роботи за допомогою двох геометричних конструкцій – «золотого перерізу» та спіралі Архімеда. Під «золотим перерізом» в мистецтві зазвичай розуміють композиції, що розташовані у певному співвідношенні. А Архімеда спіраль – це крива, яка є траєкторією точки, що рухається вздовж проміння, який у той самий час обертається навколо свого початку. Якщо картини або архітектурні споруди створені за таким типом, то від них віє спокоєм та гармонією.

Дитина в сучасному світі має виконувати елементарні арифметичні обчислення, орієнтуватися у кількісних та просторових співвідношеннях, тому математика потрібна особливо тим, хто в майбутньому планує пов'язати своє життя з творчою діяльністю.

«Порядок звільняє думку», – говорив великий французький математик Р. Декарт. Підвищити привабливість математичного матеріалу для молодших школярів ми можемо за допомогою мистецтва паперопластики і створенню цікавих поробок (Додатки 3,4).

У результаті такої діяльності вихованці сприймають вивчення математики, як цікавий дослід, як мандрівку у світ закономірностей і логіки, пропорцій і симетрії.

3D аплікації з паперу

В сучасному світі діти розвиваються за допомогою комп'ютерних пристроїв, що веде до домінуванням віртуального життя над реальним. Вчені говорять про те, що діти знаходяться в хаотичному інформаційному потоці. Інформацію з екрана це чуже життя та досвід. Тому дитина не володіючи структурними зв'язками, достатньою компетентністю і комунікабельністю, втрачає інтерес до реального життя, бажання докладати зусилля, бажання грати в сюжетні ігри та самостійно втілювати власні ідеї. Тому треба намагатися прищеплювати любов до мистецтва, до виготовленню власноруч різноманітних поробок, які розвивають уміння творчо мислити, дають змогу креативного підходу до вирішення задач, що є складовими компонентами загальнокультурної компетентності.

На наших заняттях з мистецтва, ми дуже часто звертаємось до чарівного, цікавого світу 3D аплікацій. В цій техніці, можна створювати мальовничі об'ємні картини, за допомогою об'ємного скочу або гофрованого картону. В процесі роботи діти опановують різні способи обробки паперу: згинання, вирізання, моделювання. При цьому у них розвивається просторове мислення, вміння аналізувати і порівнювати.

На заняттях ми використовуємо різні методики розвитку творчих та інтелектуальних здібностей дітей. Папір – один з найдоступніших матеріалів у нашому житті. Основні переваги, які ми отримуємо працюючи з папером аплікацій при створенні 3D: доступність матеріалів, легкість у використанні, можливість отримати швидкий результат за відносно короткий час. Діти опановують такі прийоми роботи з папером : вирізання, згинання, закручування, надрізи.

Народні майстри давно користуються цими перевагами, створюючи неймовірні витинанки – декоративні вирізки з паперу для прикрашання домівки, або орігамі – японське мистецтво виготовлення різноманітних фігурок з паперу.

Створюючи композицію, перед вихованцями стоїть завдання передати дивовижність та яскравість навколишнього світу за допомогою паперу і 3D аплікація найліпшим чином реалізує цю можливість. (Додатки 5,6,7)

Отже можна зробити висновок, що робота з папером має великий вплив на розвиток абстрактного, комбінаторного, логічного мислення дітей, а це у свою чергу одразу формує декілька функцій: пізнавальну, виховну, розвивальну, естетичну та підвищує інтелектуальний рівень особистості.

Малювання пластиліном

Велику культурну цінність являє собою дитяче мистецтво, саме вони роблять сміливі кроки до народження нових прийомів творчого вираження думки людини.

Маловідома, цікава, нестандартна техніка – малювання пластиліном. Вона дає змогу дитині за допомогою змішування пластичного матеріалу здобувати свої власні відтінки та кольори. Ця техніка дає можливість вивчати кольорознавство, дає уявлення про тон, відтінки та градацію кольорів.

Працюючи з пластиліном дитина досліджує кольорові градації, відтінки і це дає змогу молодшим школярам більш сміливіше експериментувати з кольорами в порівнянні з фарбами. Ця техніка не має жорстоких правил і дозволяє вигадувати нові прийоми малювання пластиліном. Крім пальців рук на допомогу при створенні малюнку можуть прийти голка, олівець, шило, для передачі різноманітних фактурних поверхонь. Цю техніку можна використовувати не тільки для створення шедеврів творчості, а й для заспокоєння та розслаблення.

Сукупність відчуттів під час роботи з пластиліном стимулюють діяльність мозку, зміцнює нервову систему та розвиває тактильне сприйняття. Процес малювання пластиліном підіймає настрій гуртківцям, заспокоює, зосереджує.

У сучасному дитячому мистецтві ця техніка має дуже великий естетичний та педагогічний потенціал, вона не обмежується чіткими правилами і дозволяє бути новатором та дослідником експериментуючи з різними прийомами малювання пластиліном. Вираження через колір своїх емоцій дає можливість розвинути один із аспектів загальнокультурної компетенції - креативність, та під впливом позитивних емоцій - соціальну адаптованість.

Діти з задоволенням приймали участь у міських, обласних, Всеукраїнських конкурсах в номінації декоративно - ужиткове мистецтво – «Картини з пластиліну». (Додаток 8).

Колективна творча діяльність

Колективна діяльність на заняттях з мистецтва дає можливість гуртківцям навички працювати разом, спілкуватися, бути соціально активними. За допомогою культури спілкування, яка використовує такі функції: контактна, інформаційна, координаційна можна передати практичний досвід. Колективна творча діяльність вчить гуртківців вирішувати спільні завдання, розуміти один одного, з повагою ставитися до роботи іншого тому, що від зусиль кожного залежить кінцевий результат. Існують три види колективної творчої діяльності на заняттях з образотворчого мистецтва:

- фронтальна форма, при якій колективна робота складається з поєднання малюнків кожного вихованця;
- комплексна форма, вимагає від гуртківців працювати на одній площині, де кожен робить свою частину загальної картини;
- колективно - виробнича форма, за якою вихованці співпрацюють за принципом конвеєра, коли кожен виконує свою частину роботи.

На заняттях з декоративного та образотворчого мистецтва ми частіше використовуємо комплексну та фронтальну форми роботи, які дозволяють залучити до роботи усіх вихованців та сприяють пошуку шляхів комфортного спілкування

Досвід роботи показав, що спільні заняття формують емоційну культуру гуртківців, розбудовують комунікативні навички, активізують творчу самостійність навіть у дітей з недостатньо розвиненими навичками образотворчої діяльності. Завдання кожного нашого заняття колективної творчості – навчити кожної дитину, що працює в групі, бачити свого товариша і разом з ним будувати творчий сюжет. Розвиток комунікативних навичок дає дитині освоїти найбагатшу гаму людських емоцій, почуттів. Вихованцям стає легко вловити настрій працюючих з ними в одній групі.

Уміння управляти своїми почуттями й емоціями, бути толерантним у взаємовідносинах - необхідна риса для кожного, а також один з важливих компонентів загальнокультурної компетентності (Додаток 9).

Декоративна композиція

Першочерговою метою на заняттях з декоративної композиції в системі позашкільної освіти є формування творчої особистості, здатної емоційно і осмислено сприймати і відтворювати художні образи. Гуртківці навчаються розуміти мову декоративно-прикладного мистецтва, що відрізняється стилізацією або навпаки, надзвичайною точністю форм; використанням орнаментів, що включають як мотиви традиційних зображень, так і авангардні форми.

У композиційно-творчому процесі мислення є не тільки об'єктом композиційної діяльності, але й суб'єктом, чинником, тобто є незамінним компонентом композиційного процесу. Історія декоративно-прикладного мистецтва показує, що мотиви природи – велике поле для фантазії вихованця. Тваринний і рослинний світ ми знаходимо в різних видах декоративного мистецтва: вишивки, розписах, текстильному та різьбленому орнаменті. При цьому мотиви природи в залежності від національних традицій, особливостей розвитку виробництва, естетичних і художніх поглядів можуть сильно змінюватися. За допомогою різних графічних засобів учні передають індивідуальні риси квітки або всієї рослини.

Вихованці повинні мислити нестандартно. Формування такого мислення - довготривалий процес. І вміння мислити асоціативно підтримується тільки завдяки постійній гімнастиці для розуму. Роль асоціацій у творчому мисленні є надзвичайно важливою. У творчому процесі йде безперервна боротьба і водночас співпраця правої образної і лівої логічної півкулі мозку. Логічне мислення у творчому процесі відіграє роль цензури. Якщо цензура сповільнюється, потік творчих образів стає більш стрімким. Даний вид творчості вимагає від учнів розвиненого абстрактного мислення, творчої уяви і уваги при стилізації і складанні декоративних композицій з геометричних елементів і рослинних мотивів.

Дуже часто на заняттях з образотворчого мистецтва ми спостерігаємо, що дитина не знає що намалювати. Для цього ми проводимо у гуртку ігри - хвилинки з пошуку асоціативних образів, де кожен називає слово та образ який з ним асоціюється.

Мислення прямо пов'язане з емоційною сферою, почуттями людини. Саме емоційно-насичені умови сприяють появі найбільш яскравих креативних образів. Тільки в такому випадку дитина зможе фонтанувати ідеї, що сприятиме розвитку її креативного та нестандартного мислення. (Додаток 10,11).

Петриківський розпис

Формування загальнокультурної компетентності дітей на заняттях з мистецтва здійснюється через знайомство з національною спадщиною, де вихованців знайомлять з культурою і традиціями України. ЮНЕСКО прийняло рішення включити наш національний скарб – петриківський розпис, до нематеріальної спадщини людства. Це свідчить про те, що професіоналізм українських майстрів петриківського розпису визнано у всьому світі. Тому ці знання національної спадщини, треба берегти і передавати майбутнім поколінням.

Для розвитку творчих можливостей, фантазії, пам'яті, розкриття талантів, комунікативно – творчих здібностей вихованців, доцільно включати у курс мистецтва, петриківський розпис. Він надає можливість вихованцям не тільки проявити свою індивідуальність, а й виховує працелюбність, організованість, гнучкість, охайність.

Діти з задоволенням слухають доповідь про історію виникнення петриківського розпису, основні етапи його розвитку та різноманітну технікою відтиску пензля. Вони старанно виконують завдання, намагаючись поєднати теорію з практикою, що є запорукою майбутніх успіхів у творчості та у житті.

Для того, щоб дитина оволоділа прийомами та засобами розпису, їх треба неодноразово повторювати і завдяки цьому розвивається витримка, старанність, відповідальність, акуратність.

Майстри петриківського розпису у своїх композиціях оперують чотирма типами мазків, які мають цікаві назви: «горішки», «зернятко», «гребінчики», «перехідний мазок». Кожний елемент розпису виконується в один прийом і стає відразу завершеною деталлю орнаменту. Прагнення мінімальними засобами досягти найбільшої краси та виразності – прояв лаконізму петриківського розпису, що в свою чергу дає поштовх до розвитку креативності, можливості пізнати себе, своє світосприйняття.

Народний розпис є дуже важливим чинником, що сприяє формуванню творчих навичок та здібностей дітей. Адже вихованці не тільки опановують техніку петриківського розпису, а й вносять свою манеру і творче бачення у малюнок, це привчає цінувати результати своєї роботи.

Декоративне мистецтво тісно пов'язане з людським життям та побутом, тому вона не тільки формує естетичний смак, а й сприяє патріотичному вихованню (Додаток 12).

«Хакатони»

В Концепції Нової української школи, яка продовжує стратегію реформування до 2029 року, під загальнокультурною компетенцією школярів розуміється «обізнаність та самовираження у сфері культури». Вихованець повинен розумі твори мистецтва, самостійно виражати ідеї, опановувати гуманістичні моральні норми, національні та загальнолюдські цінності.

Для успішної реалізації цієї задачі, на заняттях мистецтва з вихованцями застосовуємо різноманітні форми й методи навчання: рольові ігри, «хакатони», «круглі столи», робота в малих групах, індивідуальні та групові дослідницькі проекти, вікторини з історії мистецтв, арт - квести тощо.

Хакатон – це захід, під час котрого, діти вирішують певну задачу в обмеженому часі. В кінці заняття кожна команда представляє свій результат. Зазначимо, що під час проведення «хакатонів» діти залюбки приймали участь в обговоренні таких тем як: «Розвиток творчих здібностей підростаючого покоління», «Як зробити моє місто красивим», «Спортивна сім'я - сильна країна», «Мої кроки до здорового способу життя».

Майстер класи

Слід підкреслити, що в процесі формування загальнокультурної компетенції у вихованців на заняттях з мистецтва, державними нормами передбачено засвоєння системних знань, які розповідають про головні тенденції в національному та світовому мистецтві, про життя суспільства та

особистості в ньому, про розвиток загальнолюдської культури, а також вміння використовувати свої знання у майбутній діяльності.

Варто зауважити, що діти з радістю залучалися до проведення квестів та майстер класів на свіжому повітрі. Значний інтерес у вихованців викликали такі теми: «Вишиванка - національний одяг», «Авторська крашанка на Великдень», «Арт-квест». Зокрема, перший майстер-клас супроводжувався демонстрацією тематичних фотографій, репродукціями картин українців у національному одязі різних регіонів України. Під час проведення другого майстер-класу, вихованці були ознайомлені з різними орнаментами крашанок, та з таємничим значенням цих візерунків. А також продемонстровано відео про «Виготовлення листівок на Великдень»(Додаток 13).

Висновки

Отже, заняття з мистецтва мають значний педагогічний потенціал, щодо формування загальнокультурної компетентності у вихованців. З цією метою можна успішно використовувати різноманітні активні та інтерактивні методи і засоби навчальної діяльності. До основних засобів належать: проведення пленерів; відвідування виставок та музеїв; створення майстер класів з розповідями про національну спадщину; бесіди з вихованцями за «круглим столом»; колективна творчість; різноманітні практичні заняття з ужиткового – декоративного мистецтва.

Мистецькі засоби демонструють свою ефективність, щодо формування загальнокультурної компетенції у вихованцях, шляхом формування в них загальнолюдських цінностей, патріотизму, естетичного смаку, цінносно-світоглядних орієнтацій, гуманістично-моральних норм. Це надає можливість виховати справжніх громадян, які люблять і поважають свою державу, які прагнутимуть зробити її сильною та могутньою. Тільки людина, яка володіє загальнокультурною компетентністю, може розвивати свій творчий потенціал, досягати високого рівня освіченості і відроджувати національні цінності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бібік Н.М. Компетентісний підхід: рефлексивний аналіз застосування / світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / За заг.ред.О.В.Овчарук. - К.: «К.І.С.», 2004. - С. 47-49.
2. Білоус П. В. Психологія літературної творчості: навч. посіб. Серія «Альма-матер». Київ : Академвидав, 2014. 216 с.
3. Букреева Г. Б. Цікаве образотворче мистецтво-2. Дидактичні ігри та вправи. 5-8 кл. : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. 88 с.
4. Відеофільм з репродукціями картин Марії Примаченко. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=0JpYIJWQpgM>
5. Грушевицкая Т. Г., Попков В. Д., Садохин А. П. Основы межкультурной коммуникации: учебник для вузов. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. С. 112.
6. Зарицька В. В. Розвиток емоційного інтелекту в контексті компетентнісно спрямованої освіти. Ін-т сучасн. підр., 2011. 92 с.
7. Иванова Т.В. Культурологическая подготовка будущего учителя: [монография] / Т.В.Иванова. - К.: ЦВП, 2005. - 282 с.
8. Крутенко О.В. Формування ключових компетентностей учнів загальноосвітнього навчального закладу відповідно до вимог нових державних освітніх стандартів. Загальнокультурна компетентність: науково-методичний посібник / О.В.Крутенко. - Черкаси: ЧОППОП, 2014. - 68 с.
9. Неменский Б. М. Педагогика искусства. Видеть, ведать и творить : пособие для учителя. М. : Просвещение, 2012. 204 с.
10. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка. Київ : Радянська школа, 1978.

Малюнки дітей з пленерів у техніці акварельний живопис

Додаток 2

Посилання в YouTube на майстер класи:

<https://youtu.be/xWSg8IHyeA8> - майстер-клас «Символ миру-голуб». З цього майстер класу діти дізнаються про народні символи України, також навчатися малювати символ миру та добробуту.

<https://youtu.be/Medu0RqSZfw> – майстер-клас «Народні символи». Цей майстер-клас продовжує знайомити вихованців з різноманітними українськими символами та цікавими народними легендами. Діти навчатися малювати святковий каравай.

<https://youtu.be/IOIEWmzGG8E> – майстер – клас «Українські козаки». З цього майстер класу діти дізнаються багато цікавих фактів з життя козаків, а також намалюють веселого козака.

Додаток 3

Майстер клас «Виготовлення об'ємного апельсина з паперу»

Мета:

- продовжити знайомство дітей з різними видами паперу та його виробами ;*
- розвинути дослідницьку діяльність, пізнавальний інтерес до навколишнього світу, логічне мислення, логічне мислення, дрібну моторику рук;*
- виховати допитливість, любов до природи, старанність, дотримуватись правил техніки безпеки.*

Обладнання: гофра папір помаранчевого кольору, ножиці і клей ПВА, аркуш білого картону, фломастери, лінійка, простий олівець.

Хід заняття

Організаційний момент.

1.Привітання з дітьми.

2. Оголошення теми:

- Сьогодні на нашому занятті ми будемо виготовляти з гофра паперу красивий апельсин. Цю дивовижну поробку можна подарувати друзям або близьким на свято. Також паперовий апельсин прикрасить своєю оригінальністю і яскравістю будь-яку кімнату. Його яскравий колір підіймає настрій та надихає на творчу діяльність. За цією паперовою технікою, можна також зробити інші фрукти та овочі.

Зірочку можна зробити вдома всією сім'єю і старші зможуть допомогти молодшим, тому щоб отримати гарний результат, треба бути дуже уважним та акуратним.

Мотивація до навчальної діяльності.

1. Демонстрація поробки.

2. Підготовка вихованців до заняття (розповідається які необхідні інструменти та матеріали).

3. Повторити правила техніки безпеки.

Перед тим , як розпочати робити наш яскравий апельсин, давайте пригадаємо, як потрібно користуватися ножицями:

- Передавати один одному ножиці тільки кільцями
- Не тримати ножиці відкритими та догори.

Обережно працюємо з клеєм ПВА, акуратно наносимо на папір невелику кількість, залишки на столі витираємо серветкою.

Практична робота. Послідовність виготовлення поробки.

Мал. 1 Необхідні матеріали

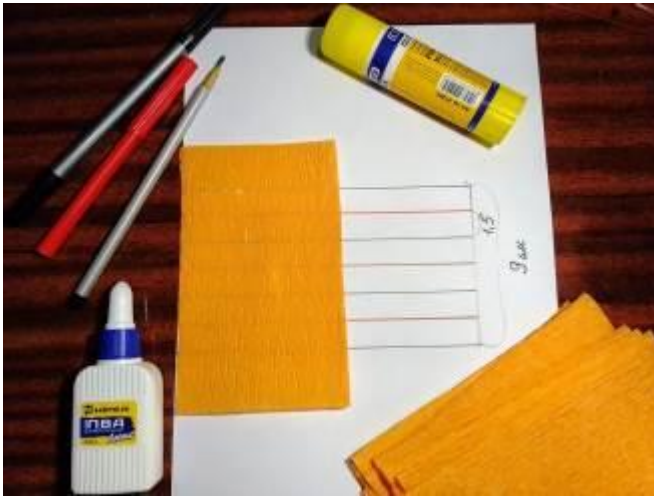
Мал. 2 За допомогою

лінійки та олівців креслемо 7 смужок довжиною 15 см, шириною в 9 см, відстань одна від одної - 1,5 см. По черзі малюємо чорним олівцем, потім червоним.

Мал.3 Вирізаємо з гофра

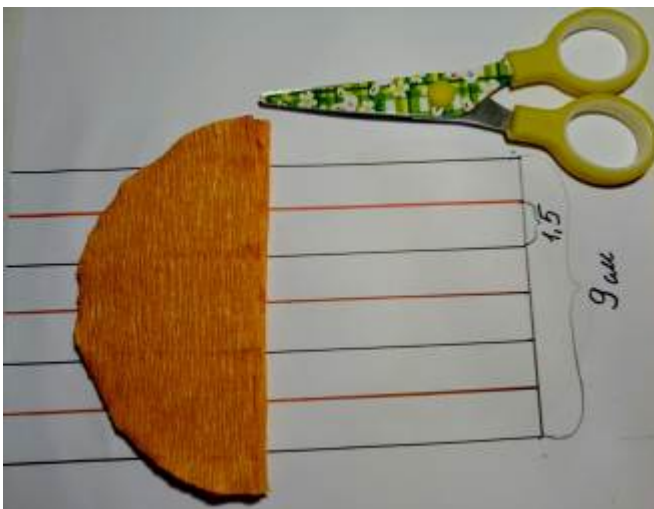
*паперу 16 прямокутників з розмірами 9*14 см*

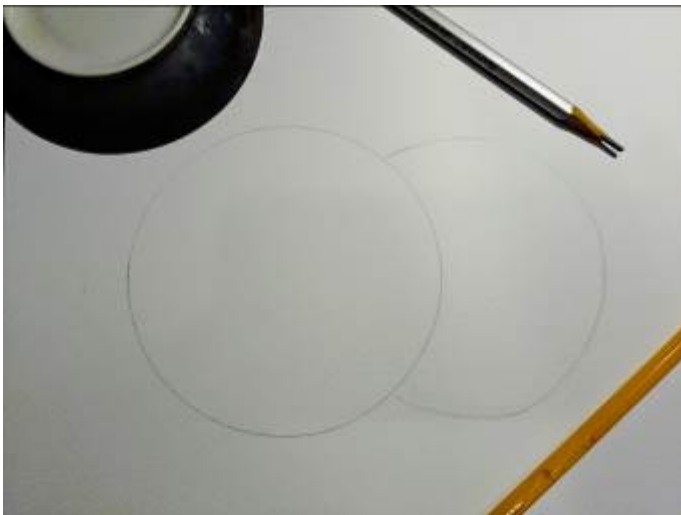
Мал. 4 Кладемо папір на лінії.

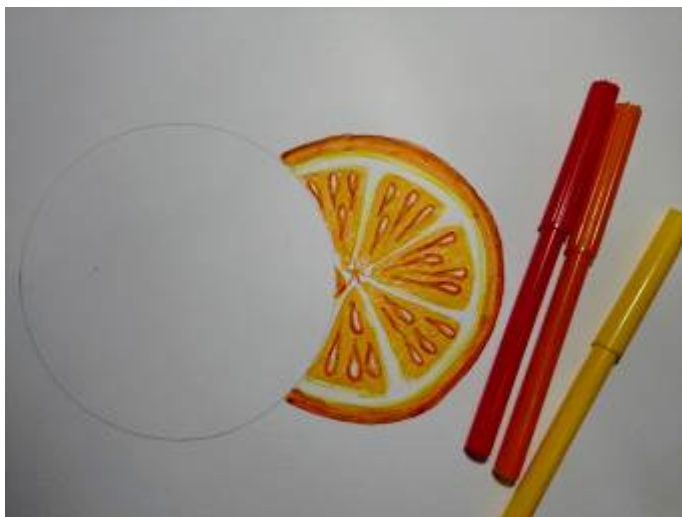
Мал. 5 Наносимо клей на папір по чорним лініям, а на наступний- по червоним.

Мал.6 Вирізаємо по формі пів кола.

Мал. 7 На окремому білому картоні малюємо два кола- майбутні апельсини.

Мал. 8 Одне коло розмальовуємо у вигляді апельсина.

Мал. 9 Коли півколо підсохне, ми його розгортаємо і наклеюємо за допомогою ПВА на підготовлений картон. Домальовуємо гілочку та листочок.

Додаток 4

Майстер клас «Об'ємна зірочка з паперу до свята».

Мета:

- продовжити знайомство з паперовими поробками та мистецтвом орігамі;*
- розвинути логічне мислення, творчу уяву, логічне мислення, дрібну моторику рук;*
- виховати старанність, охайність, дотримуватись правил безпеки.*

Обладнання: аркуші білого або кольорового паперу, ножиці і клей ПВА.

Хід заняття

Організаційний момент.

1.Привітання з дітьми.

2. Оголошення теми:

- Сьогодні на занятті ми будемо виготовляти дітки з вами об'ємну зірочку з паперу до свята. Зірочки дуже часто використовують, як прикраса до свята або просто як декор для приміщення. Вона робиться дуже просто і швидко. Зірочку можна розмалювати за вашим бажанням або зробити з кольорового паперу.

Зірочку можна зробити вдома всією сім'єю і прикрасити кімнату, тоді у вас вийде «справжнє зоряне небо».

Мотивація до навчальної діяльності.

3.Демонстрація поробки.

3. *Підготовка вихованців до заняття (розповідається які необхідні інструменти та матеріали).*

4. *Повторити правила техніки безпеки.*

Перед тим , як ми почнемо робити нашу зірочку, давайте пригадаємо, як потрібно користуватися ножицями:

- Передавати один одному ножиці тільки кільцями
- Не тримати ножиці відкритими та догори.

Обережно працюємо з клеєм ПВА, акуратно наносимо на папір невелику кількість, залишки на столі витираємо серветкою.

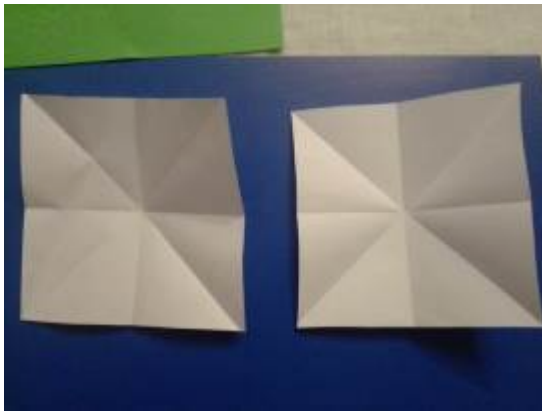
Практична робота.

Послідовність виготовлення поробки.

Для нашої зірочки можна взяти білий або кольоровий папір. Розмір квадратиків 10*10 см. Головне щоб вирізати їх рівно.

Мал. 1 З 2 аркушів паперу вирізуємо квадрати і складаємо їх навпіл.

Мал.2 два рази згинаємо квадрат по діагоналі.

Мал. 3 Робимо з чотирьох сторін надрізи.

Мал. 4 Згинаємо надрізи краю

і фіксуємо їх клеєм.

Мал. 5 В нас вийшла

половинка зірки.

Мал. 6 Так само робимо і з другою половиною зірки.

Мал.7 Треба склеяти половинки зірки з внутрішньої сторони ПВА

Наша дивовижна зірочка готова прикрасити ваше свято!!!

Добірка цікавих методів створення аплікацій з використанням різних технік

Мал.1 Об'ємна

аплікація «Космонавт» з використанням об'ємного скоча

Мал. 2 «Зимова

аплікація» з використанням ватних дисків

Мал. 3 Об'ємна аплікація «Гілка сирені» технікою тарцювання

Мал. 4 Об'ємна аплікація «Червоний мак» технікою тарцювання

Мал. 5. 3D аплікація з

використанням гофра

паперу

Мал.6 Аплікація «У

садочку» у техніці складання паперу

*Мал. 7 Аплікація «Мишеня» у
техніці скручення паперу*

*Мал. 8 Аплікація «Синичка» з
використанням об'ємного скоча*

Мал. 9 Об'ємна аплікація «Дубок» у техніці тарцювання та з використанням пластилину

Мал. 10 Об'ємна аплікація «На південь» з використанням техніки орігамі

▪

Мал. 11 Об'ємна аплікація

«Ваза з квіточками»

План – конспект заняття гуртка за темою:

«3D аплікація «Квітуча яблуня»»

Тема: Аплікація з використанням паперових серветок.

Мета: ознайомити гуртківців з видами об'ємних аплікацій, матеріалами та інструментами які використовуються; підібрати всі необхідні матеріали; розвинути творче бачення сюжету, художній смак, виховувати охайність та терпіння.

Матеріали та інструменти: необхідні матеріали для виготовлення 3D аплікації (білий картон формату А4, білі та рожеві паперові серветки, роздруковане зображення метеликів, кольорові фломастери, ножиці, клей, степлер).

Хід заняття.

1. Організаційний етап.
2. Вивчення нового матеріалу

Папір – один з найдоступніших матеріалів у нашому житті. Основні переваги, які ми отримуємо працюючи з папером аплікацій при створенні 3D: доступність матеріалів, легкість у використанні, можливість отримати швидкий результат за відносно короткий час. В цій техніці, можна створювати мальовничі об'ємні картини, за допомогою об'ємного скочу або гофрованого картону. Об'єм нашої аплікації ми будемо створювати шляхом зминання серветок у гарну квітку.

Види аплікації.

Всі аплікації які виготовляють із різних матеріалів класифікують:

- за формою (плоскі та об'ємні);
- за кольором (монотонні або багатоколірні);
- за темою (декоративні – складаються з будь якого орнамену, сюжетні- зображують події, предметні – відображають окремі предмети).

3. Практична робота.

Діти, сьогодні ми зробимо об'ємну сюжетну аплікацію «Квітуча яблуня». Для цього нам знадобляться серветки білі та рожеві. Так як вони дуже тоненьки, будемо працювати з ними обережно. Пропоную вибрати кожному собі метелика та розфарбувати у різні кольори.

Намагайтеся зробити таку кількість квітів, щоб вони гармонійно виглядали на нашій аплікації, розташовуйте їх на свій смак. Пропоную для створення неба взяти блакитний папір різних відтінків для отримання відчуття об'єму.

Мал. 1 Необхідні матеріали

Мал. 2 Вирізуємо рожеві серветки кружечками, а білі – квадратами. Потім з'єднуємо їх за допомогою степлера.

Мал. 3 Змінаємо до центру

кожну пелюсточку

Мал. 4 Готові квіти яблуні

Мал. 5 Вирізуємо паперові

хмаринки

Мал. 6 Розфарбовуємо метеликів

Мал.6 Вирізаємо чорну гілочку та зелені листя. За допомогою клею ПВА клеїмо усі елементи на картон для міцності.

Гарна весняна об'ємна аплікація «Квітуча яблуня» готова!!!

Захоплюючі об'ємні аплікації молодшої групи вихованців

Картини у техніці пластилиновий живопис

Мал. 1 «Квітуча країна»

Мал.2 «Прийшла весна»

Мал.3 «Козак Мамай»

Мал. 4 «Мій рідний

край»

Додаток 9

Колективна гурткова робота з солоного тіста «Святковий стіл»

Ліплення з солоного тіста – один з найпростіших та екологічних видів рукоділля, тому діти з задоволенням створюють своїми руками такі картини.

Практичні рекомендації щодо виготовлення фруктової композиції із солоного тіста:

1. Для виготовлення різноманітних фігурок необхідно лише 3 інгредієнта: сіль, борошно і вода.

2. Працюючи з ножем, не тримати за лезо, а ножиці передавати іншому кільцями вперед.

3. Температура повітря, де ви працюєте з солоним тістом, не повинна бути вищою за +20, тому що тісто буде м'яке і з ним буде важко працювати.

4. Тісто, на початку роботи з ним треба добре вимішати, щоб воно не крошилося і з ним було зручно працювати.

5. Найліпші пропорції для солоного тіста:

- 200г борошна

- 200г солі

- 125 г води

6. За вашим вибором можна розфарбувати тісто, а потім з нього ліпити, або навпаки, зразу зліпити, а потім розфарбовувати окремі елементи.

7. Сушити вироби можна у духовій шафі при температурі 75С (1 год -0,5 см) або на свіжому повітрі, враховуючи, що на висушування кожного міліметра фігурки потрібен 1 день.

8. Якщо викристовувати прозорі лаки, то вони будуть надійно захищати від вологи.

Вправи на розвиток креативності

Креатив – це вміння бачити позитивні моменти в неприємних обставинах, здатність знаходити нові оригінальні ідеї.

З дитинства усі люди креативні, але з часом втрачають цю якість. За допомогою певних вправ ми можемо повернути собі креативне мислення.

Вправа 1. Треба взяти будь-яке слово та уявити, що це аббревіатура. А тепер треба увімкнути фантазію і розшифрувати ці літери. Наприклад, СДП- святковий домашній піріг.

Чим складнішою та несподіваною буде роз шифровка, тим краще буде розвиватися ваша креативність.

Вправа 2. Треба взяти будь - який предмет та придумати, як мінімум 4 варіанта його нестандартного використання.

Наприклад, книгу можна використовувати як підставку для чаю, вбивати комарів, або замість веєра.

Чим стрімкіше буде розвиватися ваша креативність, тим більше варіантів застосування ви зможете придумати.

Вправа 3. Коли ви йдете до школи або до друзів, намагайтеся кожного разу змінювати маршрут. Якщо вибір буде не великий, все одно змінюйте його на інший.

Вправа 4. Розвину своє креативне бачення та фантазію, можна за допомогою створення незвичайних назв, звичним речам.

Наприклад село Косевітер, або козенятко на прізвисько Рогатун.

Вправа 5. Можна спробувати відчувати себе режисером фільму і придумати своє продовження відомого фільму або спробувати написати свій незвичайний сценарій. Придумати свою казку або написати невеличку книгу. Головна мета – більше фантазувати.

Вправа 6. Уявіть, що ви шеф - кухар якогось креативного кафе. Спробуйте пофантазувати і придумати незвичайні але смачні страви. Використайте овочі або фрукти в цікавому поєднанні. Я вважаю буде весело, а головне ви відчуєте свободу в тих речах, які вважали не змінними

Вправа 7. Необхідно взяти аркуш паперу і олівець. На скільки ви гарно малюєте, не має значення. Треба намалювати предмет або тварину, яка б складалася з декілька предметів або тварин, щось таке, чого ще не існує. Головне – не вмикати логіку, а діяти з креативом.

Вправа 8. Це завдання дає змогу відчувати себе незвичайним архітектором. Візьміть 10 будь – яких слів. Наприклад: морква, двері, горіх, виделка та ін. Уявіть, що вам, як найвидатнішому та найталановитішому архітектору замовили спроектувати будинок, але головною умовою є- використання всіх слів в цьому будинку. Наприклад у вигляді моркви можуть бути опори під дахом, а у вигляді горіхів сходишки та ін.

Розвиток креативності у дітей

Діткам запропонували пофантазувати та намалювати своє бачення в нестандартному вигляді рослин та тварин. Ось такі вийшли стилізовані креативні малюнки.

Петриківський розпис вихованців

Петриківський розпис можна вдало поєднувати з національними символами України, через чарівні образи цих візерунків, ще більше прищеплюється любов до своєї батьківщини.

Посилання в YouTube на майстер класи:

https://youtu.be/n5McIY8g_wI – майстер-клас «Пташка у гнізді». У цьому майстер-класі діти дізнаються багато цікавого про птахів, а також навчатися малювати пташку у гнізді.

<https://youtu.be/kUWOc7OGLwE> - майстер-клас «Листівка на Великдень». В цьому майстер-класі діти дізнаються про традиції українського народу, а також власноруч створюють різноманітні листівки до свята Пасхи.

Діти залюбки приймають участь у майстер класі на свіжому повітрі

